

Denumirea măsurii: Dezvoltare prin patrimoniu local

Codul măsurii: M7.3/6B

Tipul măsurii: | INVESTIȚII

1.Descrierea generală a măsurii

1.1 Justificare și corelare cu analiza SWOT

Teritoriul GAL MMTM are o specificitate aparte, datorită patrimoniului natural și arhitectural de o excepțională calitate. După cum reiese din analiza diagnostic, toate UAT-urile din teritoriul GAL MMTMM sunt în zone cu valoare naturală ridicată, iar suprafața siturilor Natura 2000 se apropie de 1000 km². Arhitectura populară tradițională este foarte specifică, după cum se vede din studiul „Arhitectură și urbanism în județul Alba” pag.16,22,24,82-85,88-91. Teritoriul GAL MMTMM este, de asemenea, brăzdat de numeroase văi a căror energie a fost folosită pentru morărit, prelucrat și spălat stofe din lână și cânepă și în minerit. În zonă mai sunt încă mori tradiționale bine conservate. Toate comunele au expoziții muzeale găzduite în clădiri tradiționale, școli sau în alte locații mai mult sau mai puțin adecvate. În Lupșa și Rimetea sunt muzee etnografice. Orașul Baia de Arieș și comuna Rimetea au vechi tradiții în minerit, activitate care a încetat în prezent. În teritoriul GAL MMTMM sunt de asemenea numeroase biserici, monumente arhitecturale de importanță locală sau națională. În teritoriul GAL MMTMM mai sunt încă vii în memoria localnicilor practici agricole și meserii tradiționale (unele chiar se mai practică la scară mică) ca de exemplu cultura grâului, de la arat cu plugul, tras de boii, culesul cu clăcași și muzică, căratul snopilor în carul cu boi, îmblăcitul (treieratul tradițional) în aria șurii acoperite cu paie, măcinatul la o moară pe apă și prepararea și coacerea pâinii în cuptorul pe vatră. Un astfel de ciclu se repetă pentru multe dintre practicile agricole și meseriile tradiționale și acestea sunt valoroase prin unicitate, unele pot fi evenimente culturale (claca, șezătoarea, hora) iar altele pot avea rezultate materiale concrete cu obținerea unor produse tradiționale care sunt tot mai greu de procurat(paie pentru acoperișuri, sindrila, vase din lemn, etc.)

Analiza SWOT relevă puncte slabe și riscuri în teritoriul GAL MMTMM:

- Muzeu tradițional sau expoziții etnografice care necesită spații reamenajate
- Riscul de degradare a clădirilor tradiționale de lemn din teritoriul GAL

Situația descrisă mai sus, coroborată cu analiza diagnostic, arată că există importante oportunități de dezvoltare a zonei prin diferite forme de turism rural: ecologic, cultural, ecumenic, ecvestru, tematic și cicloturism. Pe de altă parte, toate aceste valori sunt tot mai amenințate de degradare sau chiar pe punctul de dispariție.

Sursele financiare necesare pentru conservarea și valorificarea acestui patrimoniu sunt foarte limitate. Există posibilitatea finanțării de investiții, exclusiv pentru obiective de patrimoniu cultural imobil de interes național de clasa A prin POR și respectiv pentru cele de interes local de clasa B prin SM 7.6 al PNDR 2014 - 2020. Finanțări pentru investiții de conservare și valorificare a patrimoniului arhitectural altul decât cel menționat mai sus, practic nu sunt disponibile. Prin această măsură dorim să acordăm sprijin financiar pentru investiții de conservare și valorificare a patrimoniului arhitectural, al imobilelor, instalațiilor, echipamentelor, atelajelor și obiectelor tradiționale aflate pe listele obiectivelor tradiționale locale, întocmite de primărie sau de instituții de cultură la nivel de județ.

Măsura, prin sprijinul acordat micilor operatori din zonele rurale, posesori sau administratori ai unor astfel de obiective de patrimoniu arhitectural asigură dezvoltarea de activități turistice în teritoriul GAL MMTMM.

Patrimoniul conservat și valorificat ar contribui semnificativ la îmbunătățirea calității vieții la nivelul teritoriului GAL MMTMM prin introducerea lui în circuitul turistic și prin menținerea vie a sentimentului de apartenență la locurile natale pentru tineri, ceea ce ar contribui la stăvilirea procesului accelerat de migrare a tinerilor din zonele deja depopulate.

1.2 Contribuția la obiectivul 3 de dezvoltare rurală (Art. 4- din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013): Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

1.3 Obiective specifice ale măsurii :

- Creșterea calității vieții în teritoriul GAL MMTMM, prin conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului arhitectural.

1.4. Contribuția la prioritatea 6 prevăzută la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

1.5. Măsura corespunde obiectivelor articolul 20 din din Reg.(UE) nr.1305/2013.

1.6 Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6B) prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013): Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale - domeniu principal

1.7. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013:

Inovare

Caracterul inovator al acestei măsuri se referă la faptul că o astfel de abordare și chiar astfel de investiții nu au mai fost făcute în teritoriul GAL MMTMM.

Mediu

Activitățile de conservare a arhitecturii locale sunt activități prietenoase cu mediul local întrucât materialele și practicile tradiționale s-au „acomodat” cu mediul în sute de ani de conviețuire, iar valorificarea patrimoniului presupune finanțarea doar a unor proiecte care respectă un set de reguli minime de protecție a mediului.

1.8. Complementaritate cu alte măsuri din SDL

Măsura este complementară cu M4/2A Infrastructura de acces agricol, silvic și în situri Natura 2000, M7.1/6.B- Infrastructură de acces.

1.9. Sinergia cu alte măsuri din SDL

Prezenta măsură, împreună cu M 6.2/6A DEZVOLTAREA ÎNTREPRINDERILOR, M7.1/6B - INFRASTRUCTURA DE ACCES, și M7.2/6B- INFRASTRUCTURA PENTRU SERVICII LOCALE DE BAZĂ contribuie la realizarea Priorității 6 - Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a acestei măsuri este generată atât de caracterul inovator menționat mai sus cât și de impactul generat de aceasta pentru economia din teritoriului GAL MMTMM. Proiectele de valorificare a patrimoniului local vor duce la creșterea fluxului de turiști, care vor putea vizita obiectivele într-un mod sigur, interactiv, interesant și cu un impact cât mai mic asupra respectivelor obiective. Datorită investițiilor în patrimoniul imaterial, turiștii vor fi încurajați să petreacă mai mult timp în teritoriu. Acest lucru înseamnă mai multe venituri pentru toți agenții

economici locali - valoarea adăugată a turismului constă tocmai în acest aspect, că veniturile încasate în teritoriu nu se rezumă doar la unitățile de primire turistică, ci și la restaurante/magazine/furnizori servicii de agrement etc.

Toate aceste venituri în plus duc la dezvoltarea activităților economice din teritoriu și la o diversificare a produselor/serviciilor oferite (mai multe oportunități de agrement în teritoriu, ceea ce lipsește în acest moment), ceea ce înseamnă mai multe locuri de muncă la nivel local.

Astfel, valoarea adăugată a acestei măsuri este dată și de potențialul multiplicator pe care îl are, ducând la o dezvoltare continuă, durabilă și sustenabilă a teritoriului. De asemenea, valoarea adăugată a măsurii este evidențiată și prin criteriile de selecție aplicate.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație europeană

- Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală
- Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime
- Regulamentul de aplicare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)

Legislație națională

- Ordonanța de Guvern 26/2000 cu privire la asociații și fundații
- Legea nr. 36/ 1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 1/ 2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu completările și modificările ulterioare
- Legea cooperăției agricole nr. 566/ 2004, cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanța nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători pentru comercializarea produselor agricole și silvice cu completările și modificările ulterioare
- OUG nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările ulterioare
- Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările aplicabile

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

- Comunele, conform legislației naționale în vigoare;
- ONG-urile, conform legislației naționale în vigoare;
- Unitățile de cult conform legislației naționale în vigoare;
- Persoanele fizice autorizate/societățile comerciale, care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică, de clasă (grupă) B și cele din patrimoniu cultural neclasat cu valoare culturală certificată de Institutul național al Patrimoniului.

5. Tip de sprijin

- rambursare a cheltuielilor eligibile efectuate și plătite, inclusiv pentru activitățile pregătitoare;
- plată în avans pentru cheltuieli de investiții, cu condiția constituirii unei garanții bancare corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu articolul 45(4) și articolul 63 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2014;

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

a) Investiții în active corporale pentru:

- restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B și cele din patrimoniu cultural neclasat cu valoare culturală certificată de Institutul național al Patrimoniului;

- restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale de clasă B;

b) Investiții în active necorporale:

Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile și achiziționarea sau cumpărarea prin leasing de mașini și echipamente noi, în limita valorii pe piață a activului precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv studiile de fezabilitate, vor fi realizate în limita a 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd și construcții - montaj, și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd simpla achiziție.

Cheltuieli neeligibile:

- Contribuția în natură;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente;
- Costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu SDL GAL MMTMM;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în teritoriul GAL MMTMM;
- Introducerea investiției din patrimoniul cultural de clasă B sau patrimoniu cultural neclasat cu valoare culturală certificată de Institutul național al Patrimoniului în circuitul turistic, la finalizarea acesteia;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată.

8. Criterii de selecție

- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;
- Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate.
- Principiul complementarității cu alte măsuri din SDL GAL MMTMM

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Pentru comune:

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei sub-măsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile și se încadrează între 25 000 EURO valoare minimă și 120000 EURO, valoare maximă.

Pentru alt tip de beneficiari:

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei sub-măsuri va fi de 80% din totalul cheltuielilor eligibile și se încadrează între 25 000 EURO valoare minimă și 120000 EURO, valoare maximă.

10. Indicatori de monitorizare

100 locuitori (populație netă) care beneficiază de infrastructura îmbunătățită

200.000 EURO cheltuielile publice totale